

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 5000.—

Za Jugoslavijo
četrtletno: 25 Din.

Posamezna številka 700 kron.

Leto III.

Dunaj, 9. majnika 1923.

Št. 19.

Samoradikalska vlada v Jugoslaviji.

Doslej smo navadno govorili o takozvani koalicijski vladi v Jugoslaviji. Koalicija je zveza ali združenje dveh ali več strank, da tvorijo zanesljivo večino za glasovanje v Narodni skupščini, ali tudi, da sestavijo vlado. Tako o imeli v pretekli dobi koalicijsko vlado radikalne, demokratske, slovenske kmetijske in jugoslovanske moslimske stranke in torej vlado vseh teh strank.

V ponedeljek pa je došlo iz Beograda poročilo, da je Pašič sestavil homogeno ali čisto radikalno vlado. Homogen je toliko, kakor enakovrsten ali istoveten s stranko, ki je to vlado sestavila.

Narodna skupščina v Jugoslaviji šteje 313 poslancev, a radikalna stranka jih šteje le 108, je s tem sicer najmočnejša stranka, ali sama še nima večine v skupščini, in vendar je ta stranka sama sestavila vlado. Kako je bilo kaj takega mogoče, bi utegnil kdo vprašati, ko bi se vendar moglo zgoditi, da bi imela že v prvi seji skupščine večino poti sebi in bi vlada padla, kakor navadno pravimo, ali pa bi se vlada postavila zbornici po robu, ako bi imela krono na svoji strani, in bi skupščino razpuščila ter razpisala nove volitve?

Naj malo razjasnimo ta položaj v sosednji kraljevini tudi našim koroškimi čitateljem.

Prve Narodne skupščine, ki je vladala do jeseni leta 1920, ni izvolilo ljudstvo, kajti za volitve še ni bilo časa, marveč vse stranke v državi so poslale razmerno z dotedanjim stanjem stranke po posebnem sporazumu določeno število poslancev v skupščino. Takrat so imeli n. pr. Slovenci kar štiri ministre, namreč Slov. ljud. stranka dva, demokrati in socijalisti po enega. Ta prva skupščina je dala državi prve najnujnejše zakone, skupščini poslovni red in volilni red ali zakon za izvolitev ustavodarne skupščine, katera naj da državi novo ustavo, t. j. temeljni državni zakon, po katerem naj se zanaprej vlada v državi. Ta prvi volilni red se je jako obzirno oziral na manjšinske stranke, t. j. sestavljen je bil na takozvanem proporcionalnem sistemu. Kaj je to, vedo naši čitatelji, saj imamo podoben volilni red tudi v Avstriji.

Volitve v ustavodarno skupščino so bile v jeseni l. 1920.

Vsled proporca so res prišle na svoj račun vse stranke in strančice, in nastale so celo nove, ki so tudi dobile svoje zastopnike v skupščino. Za potrebno večino v skupščini in vladi so se združile: radikalna, demokratska, muslimanska in slov. samostojna kmetijska stranka. Vse te stranke so sestavile tudi koalicijsko vlado. Glavni stranki te koalicije pa sta bili radikalna in demokratska, obe prilično enako močni. Radikalna stranka je po programu in po svoji preteklosti bolj enotna celota nego demokratska. Ta poslednja je nova tvorba iz različnih prejšnjih srbijanskih in prečanskih (iz novih pokrajin preko Save), n. pr. naprednjaki iz Slovenije in oni iz Srbije, pristaja bivše hrvatsko-srbske koalicije na Hrvatskem, srbski samostalci in še drugi. Ideja take stranke je bila precej simpatična in zato je bil takratni uspeh jako velik. Ali eno hibo je ta stranka vedno imela: bila je v glavnem

vendarle srbijanska stranka in radikalcem najbolj nevarna. Taka dva konkurenta sta torej sedela v vladi, in zato ni čudno, ako ni bilo prave odkritosrčnosti ter je vedno prevladovala bojazen konkurence med volilci. Odtod mnoge ribarije v vladi sami in zastoj velikopoteznejšega dela, ki ga je ljudstvo pričakovalo.

Ta prvoizvoljena skupščina je dala državi ustavo. Vsaka stranka je predložila svoj ustavni načrt, nekaj njih so bili centralistični, drugi avtonomistični. Na Vidov dan 28. junija 1921 je bila sprejeta centralistična ustava z eno samo zbornico, eno samo vlado, a država je razdeljena na takozvane oblasti. S to ustavo je izginila tudi — Slovenija, ta ideal vseh Slovencev od l. 1848 dalje. Po tej ustavi imamo zopet Ljubljansko oblast ali Kranjce in Mariborska oblast ali Štajerce. Hrvatje so razdeljeni na nekoliko oblasti in tako cela država. Na čelu oblasti stoje veliki župani, ki so državnj uradniki. Oblastni zbori, ki naj bi nadomeščali nekdanje deželne zборе, imajo omejen delokrog in niso zakonodajni zastopi.

Hrvatska Radičeva republikanska stranka ni sodelovala v skupščini in je največja protivnica taki ustavi. Tudi Slov. ljud. stranka in večina Muslimanov so proti centralistični ustavi.

Ustavodarna skupščina pa ni bila razpuščena, ko je dovršila svojo nalogo, marveč je „fortwurstlala“ še nad eno leto, ne da je dala državi najpotrebnejše zakone, kakor n. pr. izenačenje davkov, invalidni zakon, uradniško pragmatiko, agrarno reformo, razne zakone za delavstvo itd. Ker zle posledice vojne in povojnih razmer niso prizanesle niti Jugoslaviji, a med temi so v glavnem rastoča draginja, padanje denarne vrednosti, korupcija, težave pri izvozu in uvozu, policijske, carinske in fiskalne naredbe, je naravno rastla nezadovoljnost med ljudstvom, posebno prečanskim. Opozicija je znala vse take reči dobro izkoristiti, in nasprotstvo do vlade in centralistične ustave je rastlo od dne do dne.

Ko je bila lanskega decembra skupščina razpuščena, je bila imenovana za vodstvo volitev samoradikalska vlada. Popravljeni volilni red je tak, da morajo male stranke izginiti. To se je tudi res zgodilo. Radikalna stranka je veliko pridobila in šteje 108 poslancev, Radičeva stranka 70, demokratska samo 52, Koroščeva 25, Muslimani 18, SKS. je rešila samo bivšega ministra Puclja, socijalisti so izginiti, kar je še ostalo, ne šteje. A kar je glavno: nobena stranka nima večine.

Za sestavo večine v skupščini in za sestavo vlade je bila torej velika težava. Med demokrati in radikalcem se je vršil najhujši volilni boj in težko je bilo misliti na novo koalicijo med njimi. Vršili so se celo pogovori med radikalcem, Radičem, Koroščem in Spahom (avtonomističnimi Muslimani). Na nerodnosti Radičevi se je vse razbilo. Ker pa tudi med radikalcem in demokrati ni moglo priti do sporazuma, ni ostalo drugega izhoda nego ta: da kralj poveri vlado eni sami in to največji stranki — radikalcem. S tem ima Jugoslavija homogeno ali samoradikalsko vlado. Ker je takozvani federalistični blok Radič—Korošec—Spaho najbolj in nepomirljivo nasproten demokratom, bo rajne gledal vlado samoradikalne stranke. In res more ta vlada računati

na podporo bloka za rešitev vseh važnih zakonov. Ker ideja bratskega sporazuma med Hrvatimi in Srbi zelo napreduje, utegne tekom uspešnega dela skupščine in vlade priti do sprave in bratskega miru. Tak mir pozdravljamo tudi mi, ker želimo sosednji kraljevini boljših časov, da jih potem morda dočakamo tudi mi.

A. G.

Napad na misijonarja v Kamenu.

Polagoma se izvedo podrobnosti grdega napada na patra Pristova oz. na moža, ki sta mu prišla na pomoč. Ranjeni kmet se piše Jožef Jernej, pd. Urank v Kamenu, delavec pa je njegov svak Valentin Korep; sedemkrat so razbojnik zabodli delavca, petkrat pa kmeta. Obadva sta že srečno odšla iz dež. bolnišnice. Delavca Korepa so posebno hudo zdelali ter je dobil hud zabodljaj v pljuča. Junaški razbojnik pa so tile: Maks Jernej, kmečk sin, Kancijan Kolman, hlapec, Pavel Kuhling, kolar, so po 21 in 22 let stari, Jožef Lah, Drobežev hlapec iz Male vasi pa šteje šele 18 let!

Že pred misijonom so nekateri grozili: „Ako pater kaj poreče, pridemo farovž razbijat!“ Pater seve ni rekel nič drugega, kot mora vsak duhovnik reči, kadar govori v cerkvi. Prišli so najprej v sredo v cerkev motil pridigo. Patra to ni oviralo; da se duhovnika moti, na Koroškem ni nič novega. Med nemirneži je bil tedaj Topljejev sin iz Št. Vida, ki se ga je takoj poznalo, ker nosi usnjato suknjo. V četrtek zvečer je bila napovedana za pol osmo uro procesija z lučmi. Ko misijonar spovedava, pride ob pol sedmih nekdo in mu pravi: „Fantje so pred cerkvijo, idite gledat, kaj delajo!“ Pater gre gledat in najde gručo fantov: eden izmed njih pa je imel v rokah za procesijo pripravljene križ in je ž njim telovadil, drugi so se mu grohotali in smejali. Pater jim pravi: „Spravite se naprej, ali pojdite v cerkev!“ Nato mu dé tisti v usnjati suknji: „Vi nimate manire“. V petek je na to prišlo izredno veliko fantov k spovedi. Zvečer je bil pater do devete ure v spovednici: tedaj čuje pred cerkvenimi vrati moške glasove: „Noter v zakristiji je, noter pojmo!“ Drug glas je nato dejal: „Joza, boli tiho!“

Misijonar gre nato iz spovednice, še s štolo, da pogleda. Ko stopi v ladjo cerkve, nekdo treskne s silo v cerkvene duri, da se široko odpro. Neka ženska pravi nato razgrajčem: „Svinje, ven pojdite, kaj delate tu?“ Ker je bilo že temno, gre pater po luč, a ko hoče z lučjo ven, mu jo veter pogasi in to je bila njegova sreča. Divjaki so ga zagledali in eden je zaklical: „Le pridi, boš že videl!“ Zdaj je pater spoznal nevarnost položaja in je prosil ženo Hauser Ano, Čižejevo, naj gre v vas po pomoč. Čižejeva je odgovorila: „Bojim se“; a pater ji pravi: „Vzemite pač še drugo s seboj!“ Dve ženski zdaj odidete.

Nekaj časa je bil zdaj pred vratmi mir, potem se je začelo preklinjanje. Drug glas pa pravi: „Joza, tiho bodi!“ Zdaj pride mežnar, priletel, a še krepak mož. Ko zagleda fante, jim pravi: „Zverine, kaj delate tu, spravite se naprej, ali vas ni sram?“ Fantje pa mu odgovore: „Ti se spravi, če ne, bomo tebe!“ Mežnar odide, zdaj pa pride Urank. Razbojnik ga

zagleda in pravi: „Kakšen hudič pa je to?“ Urank odvrne: „Šmeks!“ (povohaj!). Tako se vržejo vsi nanj in klanje se prične. Urank ni bil hodil sam, z njim je šel njegov svak Korep, a ta si je hotel medpotoma vrezati palico, medtem ko je Urank šel gor k cerkvi kar brez vsega. In toliko se je Korep zamudil; ko bi bila oba vkup, saj bi bila razbojnik nagnala. Ko so Uranka dobili na tla, je klical: „Voltej, pomagaj!“ Korep prileti in vreže s palico tistega, ki je davil svaka. Zdaj pustijo razbojniki Uranka in se lotijo Korepa, ki pred njimi beži po bregu dol. Tudi Urank je še mogel bežati. V tem pristopijo ženske k patru in mu pravijo: „Zdaj je pot prosta, hitite po drugi stezi poleg križevega pota v župnišče“. Ženske so patra še spremile in mu kazale pot, da je prišel srečno v farovž. Pater je mislil, da se moškima ni zgodilo nič hudega. Ob pol 11. uri pa pride Urankova dekla povedat, da sta oba ranjena in ob pol 3. zjutraj je moral župnik delavca sprevideti. Ob deseti uri ponoči so šli v Doberlo vas po zdravnika dr. Graslja, ki pa ni prišel, češ, da je bolan. Prišel je šele v soboto popoldne. Ko je prišel sel k Graslju, mu je baje ta nekaj rekel, česar mi tu ne moremo povedati. To stvar bomo še zasledovali. Nekaterim ljudem je dogodek zelo neprijeten.

Po regulaciji Drave kmetom vzeta zemljišča.

Druga vloga kmetov iz kamenske župnije radi ob regulaciji Drave po krivici odvzetih zemljišč je imela dozdej vsaj ta uspeh, da so bili vsi posestniki iz kamenske in tinske župnije, ki mejijo s svojim posestvom ob Dravo, poklicani na dan 17. aprila 1923 v gostilno pri Mostniku in tu zaslišani od dravskega inženjerja g. Pierlna; tudi se je ta vpricho kmetov ogledal cel položaj ob Dravi.

Zahteve, katere so kmetje stavili, so nekako sledeče:

1. Vsa tista zemljišča, ki so bila opustošena še le po regulaciji Drave in to po krivici regulacijo izvršujočih inženjerjev, se morajo dati prejšnjim posestnikom brez vsake odškodnine nazaj.

2. Ona zemljišča, ki jih je Drava opustošila že pred njeno regulacijo, se morajo posestnikom povrniti proti postavni odškodnini.

3. Za zemljišče, ki se je porabilo za novo strugo Drave in za ono, ki ga „Drauregulierungsfond“ tirja ob obeh straneh Drave, se pa tirja še enkrat toliko drugega, prej po Dravi opustošenega sveta.

4. Na 20 metrov širokem zemljišču (pasu) na obeh straneh Drave, ki spada postavno k Dravi, morajo imeti kmetje pravico paše in to brez odškodnine.

Kmetje so tirjali, da se mora vse zemljišče ob Dravi razdeliti med nje, naj je tisto že zaraščeno ali ne, ali stoji tam voda ali pa je sũh še nekultiviran svet, da ne bodejo več imeli raznih sitnosti z vodstvom Dravske regulacije. Isto pa itak postavno sme na teh zemljiščih izvrševati vsa potrebna regulacijska dela. Nasproti ugovoru, da deželna vlada ta svet za zdaj še potrebuje v ta namen, da zamore iz prodaje lesa si pridobiti potrební denar za ohranitev regulacije, se je ugovorilo, da ta izgovor nima nobene prave podlage. Vsa zemljišča pod zgornjo številko 2. naštetá, do katerih ima dež. vlada nekako pravico, bodejo morali kmetje itak plačati. To boče vsaj toliko izneslo, kolikor bi zamogla deželna vlada dobiti za iz teh parcel prodani les; kajti kmet navadno ceneje gospodari kakor pa dež. vlada. Sicer pa se je cel ta svet zemljiško-knjižno odpisal brez vednosti kmetov, tedaj je bil ta prepis na „Drauregulierungsfond“ nepostaven in imajo kmetje še pravico do njega.

Paša na 20 metrov širokem pasu ob Dravi se pa zahteva, ker se živini ne more zabraniti hoja na ta kraj, potem ker imajo ljudje že od nekdanj pravico tu pasti in ker mora imeti živina dostop do Drave, to je do vode. Paša se mora dovoliti brez odškodnine. Saj se je tu vedno paslo, pa tudi ker zavoljo tako malih svot, kakor bi se smele mogoče zahtevati, res ne bi bilo vredno napravljati razna pota, delati pobotnice itd.

Pri razdelitvi sveta bodejo tu pa tam, kakor se je že pokazalo, nastale tudi pravne težkoče. Prejšnji posestnik bo tirjal zemljišče zopet nazaj, kak sosed bo pa kot mejač ta svet tudi zahteval, ako ne bode previsoko cenjeno. Kdo ima v tem slučaju večjo pravico, bode morala razsoditi oblast, ako se dotični kmetje ne bodejo pobotali sami med seboj.

Gospod inženjer Pierl je našel proti razdelitvi tega sveta zelo veliko težkoč in navaljal razne malenkosti. Vse te težkoče so se ovrgele in se je temu nasproti povdarjalo, da se mora cela razdelitev izvršiti kolikor mogoče priprosto, velikopotezno in da se na razne malenkosti ne sme ozirati. Skupni svet ob Dravi naj se med opravičence razdeli, vendar pa bodejo Kamenjani staro pašno pravico tudi še po razdelitvi izvrševali na tem zemljišču.

SVETOVNA POLITIKA

Avstrija.

Dunaj je postal kraj neprestanih bojev med socialisti in hakenkreuzlerji tako na papirju kakor v dejanjih. Socialisti hočejo preprečiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi hiter razvoj hakenkreuzlerskih organizacij. Pred kratkem so imeli zborovanje v 17. okraju, ki so ga hoteli socialisti onemogočiti. Uspeh: bombardiranje policije s kamenjem, policija se brani s sabljami, ranjeni in zaprti, zborovanje preprečeno. Enako se je godilo pretekli teden v 10. okraju, kjer stanuje največ delavcev. Zborovati v takem okraju je vsekakor višek predrznosti. Zopet streljanje s samokresi, pretepanje, bombardiranje s kamenjem, pravcati boj, ki je trajal od 5. do 11. ure zvečer, 43 policistov poškodovanih 30 pretepačev zaprtih. V Avstriji kakor v Nemčiji močno vre. Ob priliki majove proslave so mobilizirali monakovski hakenkreuzlerji 10.000 mož s popolno vojno opremo: topovi, strojnice, puške, ročne granate itd. Tudi tam je prišlo do spopada s socialisti: 3 mrtvi, več ranjenih. Baje so hoteli vreči bavarsko vlado.

Jugoslavija

V glavnih črtah je grupacija v parlamentu tako razdeljena: Obstojajo 3 močne parlamentarne skupine: 1. Vladna skupina, razpolagajoč s 132 glasov, t. j. radikali. Nemci in džemijet. 2. Zmerna opozicija, obstoječa iz 48 posl. muslimanov, Slovencev, socialistov, dr. Drinkoviča in črnogorskega federalista. 3. Najstrožja opozicija, obstoječa iz 62 poslancev, demokratov in zemljoradnikov. Ako Radič ne pride v parlament, kar je lahko smarati za gotovo, tedaj ima radikalna vlada znatno večino v kombinaciji z zmerno opozicijo. Na ta način smemo upati, da se bodo plemenski spori odstranili in da pride enkrat do prave močne vlade. Da so ubrali pravo pot, kaže že porast dinarja.

Madžarka.

Ogrski min. predsednik Bethlen in fin. min. Kallay sta v Parizu poročala reparacijski komisiji o obupnem finančnem položaju Madžarske in prosila za dovoljenje za najetje večjega mednarodnega posojila. Tam se njima je povedalo, da se mora Madžarska prej pobotati s državami male antante. Ona podpira kljub slabim financam iredento v Češkoslov., Burgenlandu, Jugosl. in Romunski. Mala antanta bo zahtevala pred posojilom ukinjenje iredente in spremembo režima, predvsem izpolnitev mirovne pogodbe o razoroževanju. Listi se ji posmehujejo, ker je začela nastopati isto beraško pot kot Avstrija in da se bo tudi ona morala prilagoditi strogi finančni kontroli. — Češkosl. je ukinila represalije proti Madžarski ker se je izkazalo, da so vpade v čl. ozemlje zakrivali samo Madžari.

Nemčija.

Kakor smo prorokovali, tako se je zgodilo. Nemci so se uklonili in stavili svoje predloge: Celokupne obveznosti Nemčije na finančnih in stvarnih dajatvah po določenih verzajске pogodbe se določijo na 30 milijard zlatih mark, od katerih jih mora Nemčija 20 plačati do 1. julija 1927, nadaljnih 5 do 1. julija 1929 in ostalih 5 do 1. julija 1931 in sicer tako, da dobi na mednarodnem denarnem trgu po-

trebna posojila. S podpisom prvih 20 milijard je treba takoj pričeti. V kolikor teh 20 milijard ne bi bilo mogoče zbrati do 1. julija 1927, jih bo Nemčija obrestovala s 5 odstotki in amortizirala z 1 odstotkom. Istočasno bi vršila Nemčija tudi stvarne daiatve, za katere je pripravljena dati posebne garancije. Končno predlaga pogajanja, ali pred pogajanjí se mora zasedeno ozemlje izprazniti, izpustiti aretirane iz zaporov in povrniti pregnanim škodo. S pasivno resistenco se bo nadaljevalo.

Francoska vlada je nemški predlog odklonila, ker hočejo Nemci nadaljevati s pasivno resistenco, ker zahtevajo odpravo carinskih granic in izpraznitev ozemlja, ker imenujejo prenizko reparacijsko svoto in tudi garancije niso zadostne. — Istočasno so začeli Nemci s še hujšim odporom. Podminirali so železniško progo, da je zletela lokomotiva v zrak, med postajama Kaster in Harff so razdrli več kilometrov dolgo progo, da je skočil tovarni vlak s tira in se razbil, razstrelili so neki železniški most in pogasili vse plavže. Nemci hočejo s pasivno resistenco in uničevanjem lastnega premoženja prisiliti Francoze k zeleni mizi. Dvomimo, da je to prava metoda za rešitev reparacijskega vprašanja.

Maršal Foch v Pragi in Varšavi. Potovanje francoskega maršala Focha v Prago in Varšavo je imelo predvsem namen, da utrdi zaveznitvo med obema državama, ker je za Francijo velikega pomena, da ima sigurne zaveznike na vzhodnih mejah Nemčije. Prej je bila to Rusija, po zlomu Rusije sta stopili na njeno mesto Poljska in Češkoslovaška. Razer tega se hoče Foch na lastne oči prepričati o stanju obeh armad in koliko je računati nanji. Nemčija je začasno sicer na tleh, toda vsakdo se zaveda, da bi z največjo vnemo porabila prvo priliko, ki bi se ji nudila, da si pridobi nekdanjo pozicijo zopet nazaj.

XII. boljševiški kongres končan. Zadnjega aprila se je končal XII. kongres ruske komunistične stranke, na katerem je bil izvoljen nov centralni odbor stranke, ki sestoji iz 40 članov, med katerimi so Buharin, Džardžinskij, Zinojev, Kalenin, Kamenjev, Ljenn, Radek, Trockij in Haritonov. Kongres je največ razpravljal o sovjetskem državnem monopolu na zunanjo trgovino in o vzpostavitvi ruske industrije.

DOMAČE NOVICE

Dr. Seipel v Celovcu. V soboto dne 28. aprila je obiskal zvezni kancler dr. Seipel Celovec, da tu govori na dveh zborovanjih, ob 6. uri zvečer za okolico, ob 8. uri za Celovčane. Zanimalo me je, ali bo dr. Seipel imel korajžo pred Celovčani povedati to, da je bil na svojih potovanjih tudi v Beogradu in kaj je tam obljubil, zato sem ga šel poslušat. Obisk obeh zborovanj je bil ogromen, a samo v uvodnih besedah pri prvem zborovanju se spomni glasovanja, „da so Avstrijci z največjim veseljem sprejeli izid plebiscita, a ta izid da ni pomenjal samo veselje, ampak novo veliko odgovornost, da novo došli Avstrijci v Avstriji — morejo živeti“. To je bilo vse. Pričakoval sem vsaj toliko korajže, da bi rekel le eno besedo o pravičnosti napram koroškim Slovincem, a v Celovcu — je nevarno, posebno še, če s temi zborovanji kršč. socialci otvarjajo priprave za volitve, ki naj bi se po dr. Seipelovih besedah vršile edino pod gesli: Za rešitev Avstrije ali proti. Glavna vsebina njegovih govorov je bilo poročilo o njegovem trudu za rešitev Avstrije in bodrilo vsem stanovom, da udano prevzamejo ogromna bremena, ki jih rešitev Avstrije vsakemu nalaga. Ta bremena tudi mi nosimo, zato pa dobivamo — brce, kaj boljšega za nas dozdaj še niso imeli.

Dr. Seipel o položaju Avstrije v letu 1922. Ko smo lansko leto tudi v našem listu pisali o slabem gospodarskem položaju in preteči nevarnosti poloma Avstrije, so nam nasprotniki raditega očitali „protidržavno mišljenje“, „iredento“ itd. Da pa bodo prepričani, kako smo imeli prav, hočemo navesti odstavek iz dr. Seipelovega govora, ki ga je imel na zborovanju v Celovcu. Dejal je med drugim: Bili so časi, ko se je še dvomilo, ali bo mogla Avstrija živeti. In v teh časih se je nagibala

premoč dozdevno na stran tistih, ki so rekli: Avstrija ne more živeti. Z nasilnimi mirovnimi pogodbami razkosana in odtrgana od velikega starega gospodarskega ozemlja, ki je bilo spojeno v enoto, ležala je Avstrija na tleh. In kmalu zatem, ko je bila enotnost dežele zopet vzpostavljena — pretela je nova nevarnost, da bi bila Avstrija razkosana in pri tem izgubila celo tisto državno samostojnost, ki so ji jo dale mirovne pogodbe in to ne morda zaradi pohlepnosti in nasprotstva sosedov, ne zaradi notranje slabosti in notranje življenske nezmožnosti. V ljudstvu je padel pogum in stali smo pred vprašanjem: biti ali nebiti! Tako dr. Seipel. Radovedni smo, ali bodo tudi njemu očitali, da je govoril v protidržavnem smislu. Neumnosti na Korokem ne manjka.

Grebinjski Klošter. (Orožne vaje Heimatschutzverbanda.) Na velikonočni ponedeljek je sklicalo kat. slovensko izobraževalno društvo v Grebinjskem Kloštru svoj redni občni zbor, ki bi se moral vršiti po maši. Heimatschutz je bil o slovenskem zborovanju najbrže že „uradno“ obveščen in je mobiliziral vse občine v okolici Velikovca za pohod v Grebinjski Klošter; „Aufmarsch“ je bil popolnoma vojaško organiziran. Prikazali so se najprej kolesarji kot predstraža — med njimi tudi gospodje od davkarije v Velikovcu. Za njimi je prikorakala glavna četa, dočim je ostala rezerva izven vasi. Bilo je vseh kakih 300—400 mož. „Orožne vaje“ je vodil načelnik Heimatschutza Hans Morak, njemu ob strani pa je stal znani župan Schwarz. Ko bi pa moral vzpostaviti fronto, je šele opazil, da nasprotnikov, ki so jih prišli loviti in pobijati, ni na vasi. Videč kaj se pripravlja in obveščeni o namerah Heimatschutzverbanda so Slovenci občni zbor opustili, ter odšli domu, da se tako izognejo od nasprotnikov provociranim demonstracijam. Kljub temu je prišel v društveni prostor načelnik orožniške postaje in ko mu je društveni zastopnik pojasnil, da se občni zbor radi nameravanih demonstracij ne bo vršil, je orožnik zahteval, da se mu odprejo vse omare, katere je pregledal in se prepričal, da ne bi tičal v kakem kotu kak — Srb. Ko je prišla po torbico, ki jo je pustil v društveni omari na občni zbor došli govornik neka 12letna deklica, da jo reši zaplembe, vsula se je cela gruča orgeševcev nanjo in ji torbico odvzela. V nji ni bilo nič drugega nego ena klobasa in en kos kruha. Ko je šel drugi dan drušč. tajnik po torbico na orožniško postajo, mu je orožnik Koller rekel, da grebinjska okolica ne trpi take jugoslovanske propagande. To so suha dejstva, ki jih navajamo, da se lahko vsakdo prepriča, kakšno društveno in zborovalno svobodo uživamo koroški Slovenci. Je pa tudi že drugi slučaj v Grebinjskem Kloštru, da je Heimatdienst ozir. Heimatschutz onemogočil slovensko zborovanje. Pri deželni vladi v Celovcu se bodo pa seve kakor po navadi izgovarjali, da vlada nima moči preprečiti takih „incidentov“. Ali bo res treba, da posežemo tudi Slovenci po samopomoči?

Sinča vas. Leta 1920 je umrla tukaj Zagazdova Marta Kugler. Priprosto nedolžno 14 let staro dekle je bilo, ki nikomur ni nikdar storilo nič žalega. Svoji hčerki oziroma sestri so domači napravili priprost napis v slovenskem jeziku s fotografijo. A ta spominek nekemu ni bil po volji. Kakor je Zilanovemu Janezu neka brezvestna in brezbožna hijena polomila in oskrunila spominsko fotografijo na dobrotinskem pokopališču, tako je gotovo ista nesramna roka ukradla nedolžni Zagazdovi Martiki fotografijo s križa. Sramuje se naj zločinska zver, ako ima še sploh kaj sramote. Koroški Slovenci smo res reve; niti slovenskih nagrobnih napisov in fotografij ne bomo več smeli postavljati našim dragim rajnim v spomin. — „Koroškega Slovenca“, ki tudi prihaja v našo vas, radi čitajo ljudje vseh strank. Ne vemo kje in kdaj nam včasih nekdo stisne kako številko.

Borovlje. (Ljudsko štetje.) Po štetju dne 7. marca t. l. ima naša občina 3027 prebivalcev, toraj 165 manj kot leta 1910. Od teh je 872 Slovencev in 2155 Nemcev. Moških 1569, žensk 1458. Pred 13 leti so našli samo okoli 300 Slovencev. Seveda tudi današnje število daleč ne odgovarja resnici, toda pri nas ima-

mo tudi take ljudi, ki ne znajo nemško, pa hočejo biti vkljub temu Nemci, ker je tako bolj „nobel“. Prav ima Koseski, ki pravi: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti“.

Sv. Kolman pri Grebinju. Vedno smo radi šli na pastirsko nedeljo k sv. Jožefu ali na Jožefovo goro pri Št. Pavlu v Labudski dolini. Vsako leto roma tja iz cele Podjunske doline veliko romarjev, tako tudi letos. Vedno je bilo tam slovensko opravilo, slovenska pridiga in slovenski spovedniki, kar je zvalilo tja toliko romarjev. Ker imamo v Grebinju nemškega duhovnika, ki se za Slovence le malo briga, smo tudi mi šli k spovedi na Jožefovo goro. Ali žal! letos tudi te milosti nismo več bili deležni. Gostilničarji na Jožefovi gori in v Št. Pavlu so sicer radi vzeli naše darove in tisočake, ali v cerkvi ni bilo več slovenske pridige, ne slovenskega spovednika, ki bi mogel vstreti romarjem. Žalostni smo se vrnili nazaj.

Slov. Plajberk. Človek bi mislil, ker je naš kraj bolj skrit, da je tu vse mirno. Toda temu ni tako. Tudi pri nas se nahajajo ljudje, ki so nam pravili vedno o balkanski kulturi, a sami uganjajo avstrijsko kulturo na najsurevješi način. V nedeljo dne 22. aprila t. l. je šla večja družba naših ljudi po opravkih proti Strugarjih. Med potjo so se mudili tudi pri posestniku Štorniku, kjer je bilo večje število ljudi, že precej pijanih. Komaj zagledajo slov. družbo, jo začnejo psovati ter napadati na najsurevješi način. Ko so Slovenci odšli, so jih čakali zunaj s koli in poleni, jih napadli in pretepli in ne prizanesli niti ženskam. Kričali so na vso grlo, da ubijmo jih in le, ker je bila že noč, so mogli naši ljudje ubežati, da ni obležal kdo na mestu. Radovedni smo, kaj bo ukrenilo o tem naše orožništvo. Odločno zahtevamo, da se cela stvar preišče ter se krivci strogo kaznujejo.

Glinje. Pri nas imamo nekega človeka, kateremu hudomušnežu pravijo „peka“. Ne bi bilo na tem nič posebnega, toda dotičnik je poklican vzgojevati našo mladino, ter bi pričakovali, da se tudi kot tak obnaša. Dogodilo se je pa, da je prišla v njegovo stanovanje sorodnica služkinje. Tedaj jo je nahrulil ta gospod na najnesramnejši način kot vlomilko, tatico itd. Vedite, da dajete s tem kot učitelj slab vzgled? Bodite bolj previdni, da Vam ne bo šlo kot lansko leto, ko Vas je moral šele okr. glavar poučiti, kako se mora postopati, ko ste hoteli brez povoda vzeti nekemu Slovincu lov. Ako že sedite na konjičku, ne mislite, da smete jezdit čez in čez.

Kotmara vas. (Nesreča.) Soboto dne 21. aprila je bil tukaj tako močan veter, da je otroke podiral na tla. Desetletno Uršijo Singer je tako močno vrgel, da si je zlomila roko; druga deklica ni mogla drugače domu, kakor plazeč po tleh, ker, kakor hitro je vstala, jo je veter zopet vrgel na tla. Iz streh je raval „šintle“, da so frčali po zraku kakor perje. Posebno je trpela streha na župnijskem hlevu.

Kazaze. Sliši se, da dobimo spet svojega dušnega pastirja. Prav bi bilo, ker ga potrebuje ne samo župnija, ampak naša še dobra mladina, ki potrebuje posebno dandanes vodstva in opore. Tedaj se bode oživelo spet naše bralno društvo, ki je prej dobro delovalo in veliko koristilo našim fantom in dekletom, katerih je še veliko dobrih, a voditelja nimajo.

Kotmara vas. (Veter podrl vilo.) Sobotni vihar, ki je divjal po naših krajih, je do tal podrl. pd. Žigmanovo vilo v Gorjah. Bilo je to lepo leseno poslopje, čisto z drago barvo pobarvano in moderno s pločevino pokrito. Sreča je bila, da vila še ni bila zasedena, ker je služila samo v poletno bivanje za izletnike in letoviščarje in tudi „hausmastra“ še ni bilo v njej. Stala je v najlepšem kraju v Gorjah z lepim razgledom na Karavanke sredi sadnega drevja zraven znanega Žigmanovega čebelnjaka. Vila je bila na zapadno stran, odkoder je imel veter največjo moč, radi zračenja vsa odprta in zato se je mogel veter v vseh prostorih močno spneti in tako je z vso silo vilo vzdignil in jo do tal podrl. Govori se, da bodo vilo nanovo postavili in sicer zopet leseno, ako ne bo zaprek radi tesarjev. Ker je poletje že blizu, bi bilo treba stavbo najhitreje kot mogoče spraviti pod streho, da bi še letos služila svojemu namenu. Imajo v Kotmari vasi

zmožnega in spretnega tesarja pd. Vaha, ki vsako delo solidno in hitro izvrši, pa radi prevelike konkurence še ni gotovo ali bo postavil novo vilo Vah ali kdo drugi. Splošno mnenje je to, da, ako ne postavi novo vilo Vah, vila gotovo letos še ne bo pod streho. (Opomba. Od druge strani se nam poroča, da to ni bila nobena vila, ampak Žigmanova utica pri čebelnjaku, v kateri so ata po leti sedeli in ob slabih dneh šteli bučele, ob lepih dneh pa čakali na roje.)

Borlje pri Zili. Dan narodne noše je bil tukaj 29. april, ko smo blagoslavljali nove zvonove. Žal, da je bila vsa prireditev tako pokvarjena po dežu. Zvonove smo sprejeli pred vasjo s petjem in deklamacijami. Mala Zefka, oblečena v narodno nošo, je prav srčno deklamirala pesem: Zvonovi, pozdravljeni. Nato se je razvil sprevod k cerkvi: šolarji, požarna bramba, godba, za njo so stopale v dolgi vrsti „Slovenle“, tako imenujemo tukaj dekleta v narodni noši; bile so skoraj polnoštevne; potem duhovščina (6 gg.), na dveh z mnogimi napisi in vencih okrašenih vozovih trije zvonovi. Za njimi botri in botre, oboji v narodni noši in drugo ljudstvo. Pred blagoslavljanjem so zopet „žuborili te malarji, pobi in meze“ razne pesnitve o zvonovih. Mali Mihalo je na pr. deklamiral: o otroku, ki nikdar ni hodil k maši — in ko je vabil zvon ljudi — igral se je na paši. Vmes so se pele pesni o zvonovih. Vsa božja služba bi imela biti na prostem, na prostorih zato lepo okrašenih od marljivih rok, a nebo tega ni dopustilo. Samo štefanski gospod kot slavnostni govornik se v svoji lepi pridigi tudi od deža ni dal motiti. Popoldne je bila pred spomenikom padlih vojakov kratka spominska slovesnost in so v spomin padlim faranom zvonili novi zvonovi eno uro. Prikazala se je pri tej slovesnosti vsa slikovitost in lepota častitljive zilske noše („te slovenš gvant“ se tukaj imenuje) in vsa ostala koroška Slovenija nima kaj tako lepega in častitljivega. Žal, da je bilo tudi fotografiranje onemogočeno, bilo bi nekaj za „Mladiko“.

Skocijan. Tri pridne posle smo pri nas že letos pokopali. V postu Rjakovega Petra, dne 12./IV. Petelinovega Toneja in dne 19./IV. Povodnovo Barbo. Imenovani so bili navadni hlapci in dekla, priprosti ljudje, a vendar radi svoje pridnosti in poštenosti spoštovani od vseh. Tako legajo v grob stari hlapci in dekla, ki niso bili samo kmetovi pomočniki, ampak tudi njegovi stebri. Mladih pa ni; nova pokvarjena doba zaničuje kmečko delo in se sramuje željev, zato pa propadamo in nazadujemo. — Hoscet smo tudi že imeli po veliki noči. Val. Šelander, trgovec pri celovškem kolodvoru se je poročil s Kvasovo Rozo Pivk. Starmužov Šimen se je sukaj v kuhinji Martinovega hotela in zadovoljil goste kot malokatera kuharica. — Težko smo pričakovali, da so nam gospod oznanili Jurija. Živine je sicer malo, a še za to je huda za krmo. — Za las je manjkalo, da ni pri popravljanju farovža vsled dotika z električnim tokom storil strašno smrt zidar Jan Kačnik. Sreča je bila, da je stal na lestvici, ko se je s strgačem dotaknil žice. Treba je največ opreznosti!

Žihpolje. (Smrt.) Malokdaj se mi oglasimo, a še sedaj le z žalostno novico. Dolgo nam je smrt prizanašala, a 16./IV. nam je vzela iz naše srede krščansko, slovensko mamico, Marijo Miškovnig, pd. Kulnico v Čežavi, ki je bila stara šele 35 let. Zapustila je svojemu možu tri male sinčke. Pred 3 meseci je porodila dvojčke, ki sta pa v par dneh umrla. Od tistega časa ni več vstala. Veliko je trpela v svoji bolezni, pa še bolj vsled zvestobe slovenskemu narodu. V mladosti je bila tudi članica tukajšnje Marijine družbe. Pogreb je bil lep. Kotmirški pevski zbor ji je zapel na njeno zadnjo željo dve ganljivi žalostinki. Naj Ti bode zemljica lahka!

Galicija. Ker imamo sedaj ljudsko štetje, bo morda marsikoga zanimalo, kako se je v naši fari število faranov gibalo od l. 1851. — P o r o d o v je bilo do letošnjega novega leta 1648, in sicer 825 fantkov in 823 deklic. Zakonskih porodov je bilo 1291, nezakonskih pa 357, to je 21,66%; od teh zadnjih je bilo pozneje legitimiranih (pozakonjenih) 89. Največ krstov v teh 72 letih ima leto 1861, namreč 36; najmanj pa jih je bilo l. 1916, namreč 7; sred-

nje število je blizu 23 porodov na leto. Nezakonski porodi dosežejo pred letom 1911 samo 1. 1867 odstotek 33,3% in 1. 1905 odstotek 30,4%. sicer pa se držijo odstotka 19,6%. Od 1. 1911 do 1922 pa tvorijo nezakonski porodi 36%, in sicer največ 1. 1917 in 1918 po 44%! Poročanost je bilo v teh 72 letih 1424 oseb (z mrtvorojenimi vred), in sicer 679 moškega in 745 ženskega spola. Nad 6 let starih je bilo 916, do dopolnjenega 6. leta pa 508. Največ mrličev šteje leto 1920, namreč 51 (30 na griži). Leta 1863 in 1864 je bilo 36 in 37 mrličev (13 na griži, 7 na ošpicah in tifusu). Srednje število mrličev v teh 72 letih je 20 (približno). Najstarejša oseba je umrla 1. 1855, namreč 104 leta stara. Sploh v gališki fari doseže primeroma veliko oseb visoko starost do 84, 85 — da celo 90 ali več let. Če vzamemo vsako leto najstarejšega, ki je umrl, in delimo njih skupno starost 5816 let 10 mesecev s številom 72, dobimo povprečno najvišjo starost 80 let in 9 mesecev. Ponesrečencev (polovica najdenih utopljenecv) je skupaj 42. V vseh 72 letih je bilo 224 več krstov kot pogrebov. — Poroč: je bilo 330. Brez „hosceti“ so bila leta 1892 in 1914; največ, namreč po 9 jih je bilo v letih 1900, 1901 in 1920. Sedaj šteje gališka fara 568 nad 6 let starih in 85 manj kot 6 let starih ljudi, skupaj 653 duš.

Vogrče. Kar tri poroke smo imeli zadnji čas. Poročil se je Jurij Nachbar, pd. Rumpoltnik na Dobravi v Dobnikovo Micko v Šmarjeti, Anton Miklavič z Antonijo Drug in Fevnik z gdč. Šotorjevo v Breški vasi. Obilo sreče in blagoslova!

GOSPODARSKI VESTNIK

Kako se more varno shraniti posušeno meso. „Koroški Slovenec“ je pred nedavnim časom o tem že pisal, ali meni vendar bolj ugaja drug način shranjevanja. Tukaj v Podjunu se na mnogih krajih dobi prav izvrstno suho meso, a se tudi dostikrat sliši, da ljudje posušeno meso, ko o toplem poletnem času začne „živno“ postajati, za nekaj minut prekuhajo, da se zopet pomiri, in na to isto zopet posušijo. Vsem tistim, ki imajo podobne križe s hranitvijo posušenega mesa, svetujem isto takole shraniti: Vzame se kak bolj nizek zaboj (kišta), zadostuje tudi kot kake suhe shrambe, na tla se posuje pičlo centimeter debelo čisto suh pepel. Na njega se dene kos za kosom v papir zavito okajeno meso; med velike kose se denejo manjši, da se preveč pepela ne porabi. Na te kose se dene zopet pepel in na istega zopet drugi kosi v papir zavitega mesa. Cela umetnost obstoji samo v tem, da je pepel čisto suh in suho mora biti meso, in da je v papir zavito meso od vsestrani s pepelom pokrito ali obdano. Kajti potem meso ne more plesniti, ne morejo v meso priti črvi, ne miši in celo mačke ne praskajo rade po pepelu. Papir ima samo nalogo, da se pepel mesa preveč ne prime kar je sicer malo neprijetno, a ne škoduje čisto nič. Iz tega tudi sledi, da je za to vsakj papir dober, tedaj tudi papir od starih časopisov. Na ta način sem jaz shranil nekaj posušenega mesa in slanine že dvakrat po 2 leti, ne da bi se kaj pokvarilo. Pred leti se je moje prvo posušeno meso obesilo v prav lep šrambi. Ker so bila okna zaprta in vreme menda bolj vlažno, je meso že proti koncu meseca februarja začelo vlažno postajati in plesniti. Ako bi bil tam meso še eden mesec pustil, bi bilo že za nič. Moral sem dati meso na drugi kraj, da se je zopet na novo posušilo. Tudi prav suhega pepela nisem imel. Dal sem meseca aprila bolj vlažni ozir. stari pepel popoldne na sonce, da se je popolnoma posušil, in na to sem še le vložil noter meso. Brez vsake škode se tako meso lahko po letu pregleda ali drugače zdravna, samo zunaj na zraku ne sme preveč dolgo ostati, da ne pridejo muhe zraven ali da zopet vlažno ne postane.

Dunajski trg. Živina: voli 9500—17.000, biki 10—14.500, krave 10—15.000, teleta 17.500—20.000 K za kg žive teže. Meso: goveje 16—38.000, telečje 18—38.000, zrezek 38—50.000, svinjsko 28—42.000, ovčje 12.000 do 30.000, prekajeno 30—46.000, konjsko 11—18.000, slanina 30—32.000, maslo 24.000 do 26.500, sirovo maslo 60—70.000 K za kg. Jajce 1200—1300 K. Krompir 650—800, skuta

16—22.000 K za kg. Moka: pšenična 0 6600 do 6700, za kuho 5600—5700, krušna 5000—5100, pšenični otrobi 1500—1600 K za kg. Žito: pšenica 4100—4200, rž 3600—3750, ječmen 2800 do 3000, oves 2650—2850, ajda 3100—3200, proso 3100—3200, grah 5500—6500, bob 3600 do 3800 K za kg. Krma: seno 2550—2600, slama 1450—1650 K za kg.

Borza. Dunaj, 7./V. Dinar 730, marka 1,80, ogrska krona 11,15, dolar 70,700 avstr. kron

Curih, 7./V. Avstrijska krona 0,0078¼, marka 0,015, dinar 5,85 cent.

RAZNE VESTI

Trgovska pogodba se je z Italijo za 1 leto podpisala. — Predsednik madžarske stranke v Subotici je bil aretiran, ker jo osumljen veleizdaje. Bil je v zvezi z glavnim odborom probujajočih Madžarov v Budimpešti, kamor je pošiljal tudi poročila o stanju vojaštva ob jugosl.-madžarski meji. — Ga. Jelena Mihajlovič-Djorič je napravila v Beogradu odvetniški izpit. Ona je prva žena, ki bo v Jugosl. izvrševala odvetniško prakso. — Pod cerkvijo Sv. Marije v Zagrebu so našli katakombe (grobnico) iz leta 1795. — V Bratislavi se bo zgradil krematorij za sežiganje mrličev. — Dunaj je imel 1. 1910 2,031.498 prebivalcev, 1. 1920 1,841.326, 1. 1923 1,863.739. Število prebivalcev se je od 1. 1920 pomnožilo torej za 22.413 ali 1,2%. — Fašisti so vdrl v Milanu v delavsko zbornico in jo zažgali. Škode je 20.000 lir. — Ital. min. svet je sklenil odpraviti ministrstvo za delo in socialno skrbstvo, ki je bilo sedaj v rokah ljudske stranke. — Lastnika Kruppovih tovarn so Francozi zaprli in postavili pred sodišče. — Iz Porurja je bilo izgnanih doslej okrog 20.000 ljudi. — Ob priliki majove proslave je bilo v Parizu 61 policistov ranjenih in 14 oseb zaprtih. — Pri ljudskem štetju v Indiji 31. dec. 1922 so našeli 319 milijonov ljudi. Štelo je okrog 2 milijona komisarjev. — V Smederevu v Jugosl. se zgradi četrti tovarna za vagone. — V okolici Vezuva je padal pepelnat dež, ki je prebivalstvo zelo razburj. Pepel ni prihajal iz žrela, ampak vihar je dvignil velike množine pepela, ki so se nabrale od leta 1906 v raznih Vezuvovih kotlinah. — Celovec je imel 7 marca 27.423 prebivalcev.

Četvorčke je povila žena najemnika Vittorio Veronese v vasi Lonigo, in sicer dva dečka in dve deklici. Novorojenčki kakor tudi mati so popolnoma zdravi.

Nov petrolejski vrelec odkrit. Kakor poročajo češki listi iz Lvova, so našli blizu Borislava v Galiciji nov petrolejski vrelec, ki ga spada polovica družbi „Dabrovi“ in druga polovica družbi „Nafta“. Omenjeni vrelec daje na uro 25 kubičnih metrov sirovega petroleja, kar pomeni za obe omenjeni delniški družbi mesečni dohodek 150 do 160 milijonov poljskih mark.

Fašistovske organizacije v Ameriki. Italijani so v Ameriki osnovali fašistovske organizacije, ki so popolnoma nacionalistične ter štejejo med svojimi člani niti enega socialista. Vrhovni poveljnik je prof. Sino Piconciari. —

NAŠE KNJIGE

Dr. Ivan Lah: Angelin Hidar. Starokorotanski roman. Ilustriral Raiko Šubic. „Tiskovna Zadruga“ v Ljubljani je v veliki in lepi knjigi izdala zgoraj imenovani roman priznane slovenskega pripovedovalca dr. Ivana Laha. Snov je vzeta iz časa križarskih vojn in opeva dogodke, ki jih je doživel na Koroškem, vračajoč se iz Sv. dežele, slavni angleški kralj Rižar ali Rihard Levjesrčni. Drugi del opisuje zgodovino njegovega in lepe koroške grofice Jute sina Angelina Hidarja, ki ga je umirajoča mati v košku izročila valovom gorskega potoka, ki ga varno prinese v dolino, kjer ga rešijo ob slovenskem mlinu in ga vzgoje mlinarjevi. Ko doraste v mladeniška leta, postane pevec na gradu brežiškega grofa ter gre na Angleško iskat očeta. Kraljevski oče ga spozna po pesmi o koroških gozdovih. Naša je ta prelepa povest, opevajoča našo

Koroško, kakor jo more opevati le pesnik, ki jo ljubi z vsem srcem. „Čudapolna je dežela korotanska“ — piše takoj na 4. strani — „visoke gore jo obdajajo okrog in okrog, s snegom so pokriti njih grebeni in njih vrhovi segajo visoko med oblake. Po dolinah se vali široka reka Drava sredi šumečih goščav in lesov, gradovi se dvigajo iz njih, zidani na skalnate robove, samostani se skrivajo v zatišju zelenih lok in nad poljem se dvigajo cerkve, obdane od zidanih sten, kakor iz morja kipe kvišku griči, obdani od drevja, in vzpenjajo svoje vrhove iz zelenih šum. Pod njimi po ledinah se razlivajo modra jezera, tiho valujoča sredi zelenih bregov iz kraja v kraj, z radostno pesmijo šepetajoča dan in noč. Čudapolna je dežela korotanska.“ In ko se vrača Angelin z Angleškega, govori solncu: „Pozdravljen, brat! Nekoč sva potovala skupaj v daljno deželo iskat neznanih svetov — sedaj pa se vračava vsak od druge strani. Srečala sva se zopet v deželi korotanski, ki je ni krasnejše od nje na svetu.“ Srce drhti človeku, ko bere to prelepo povest o naši zemlji. Pisana je v preprostem, zato tem bolj učinkovitem jeziku. Zdaj, ko se vsak pači, da bi pisal tem bolj neumljivo, dé ta priprostost ušesu in srcu naravnost dobro. In nič umazanosti ni v knjigi, kar je zdaj, ko hlata celo naša katoliška (?) literatura po prav neprebavnih opolzkih, treba še posebej povdariti. Naj bi si knjigo (cena 32 Din, dobi se le vezana) omislila vsa izobraževalna društva na Koroškem in vsi zasebniki, ki le zmorejo to svoto. Ne bo jim žal! Ksaver Meško.

DRUŠTVENI VESTNIK

Sele. Prireditev našega izobraževalnega društva na velikonočni pondeljek je bila sijajno obiskana. Prišli so tudi Glinčani s pevskim zborom. Oba zbora, glinjski in domači, sta nastopila z lepimi pesmimi in priznati moramo, da je glinjski dobro izvežban in ima lepe glasove. Igra „Mala pevka“ je vsem zelo ugajala. Z ozirom na to, da so se igralci pripravili nanjo v 14 dneh s tremi vajami, so igrali prav dobro in želi obilo priznanja. Posebno se je čuditi puščavniku, ki se je naučil svojo dolgo ulogo v dveh dneh in jo tako izvrstno pogodil. Ponovila se je igra 29. apr. Udeležba je bila zaradi slabega vremena sicer manjša, a je igra dosegla velik uspeh, ker so igralci igrali izvrstno in so gledalci sledili igri in se vglobili v njo. Splošno se sodi, da je ta igra poleg „Miklove Zale“ in „Turškega križa“ najlepša, kar se jih je uprizorilo v Selah.

Listnica uredništva.

Mohor, Sreje. Dati bi mu imeli klofuto, kakor vbijajo nam svojo kulturo oni. — **Ant. Kopačnik.** Vaša poročila so večkrat netočna. Držite se samo resnice! — **Borovlje.** Od 3./VI. zopet lahko do preklica. — **Micka Linhartova.** Ne bo prostora. — **Izobraž. društvo, Kazaze.** Če bi vam poštar ne hotel donášati našega lista, nam takoj naznanite, da se pritožimo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podravljah, ki se bo vršil na binkoštni pondeljek ob 10 uri dopoldne istotam z običajnim dnevnim redom.

K zanesljivi udeležbi vabe vse zadrúznike.

56

Načelstvo.